

Les bandes de joves proletaris, els suburbis i el contrapoder informal

Per Alèssi Dell'Umbria, novembre del 2007

La revolta de la tardor del 2005 a França, i els diferents incidents violents que han tingut lloc des d'aleshores, mostren que una gran part de la joventut dels suburbis pobres és, més que mai, incontrolable per als mecanismes d'integració, sindicats, partits i associacions municipals –en tot cas una franja important d'aquesta joventut–. Ni la ideologia política, ni la confessió religiosa, poden pretendre recuperar, per cap via, aquesta revolta.

A curt termini, és evident que l'Estat té mitjans per reprimir aquesta joventut –és precisament contra aquests 'delinqüents juvenils' que ha estat aprovada, al juliol de l'any 2007, una de les primeres lleis Sarkozy, que preveu penes mínimes i automàtiques en cas de reincidència i que ja comença a superpoblar les presons. Però a llarg termini l'Estat ha de trobar interlocutors i col·laboradors a l'interior d'aquesta joventut per tal de neutralitzar-la. I no troba ningú, doncs es tracta d'una revolta sense cabdills, sense dirigents, sense representats. Ni tan sols les estrelles del cinema o del hip-hop originaris dels suburbis, però que no hi viuen des de fa anys, tenen autoritat sobre aquests joves revoltats: després de la tardor del 2005, aquests no han estat enganyats, com ho demostra la càustica rebuda que han reservat a aquells que s'autoritzen, pels seus orígens, el dret a donar lliçons de civisme. Els joves que cremen cotxes i ataquen la policia romanen hermètics. L'Estat no pot trobar entre ells col·laboradors, com va fer amb els dirigents sindicals del moviment obrer.

Si aquests joves són tan impermeables, és degut al fet que viuen en banda. La revolta dels joves proletaris dels suburbis pren, necessàriament, la seva dinàmica en l'existència de les bandes. Com a forma d'agregació espontània i immediata, la banda ha aconseguit constituir un perill per als defensors de 'l'ordre republicà'. Si només eren un simple problema policial als inicis dels anys 60, les bandes de joves es troben ara, malgrat tot, al centre de les preocupacions dels dirigents.

Així és com els petits grups d'adolescents fluctuants que no tenen més que la força de la seva insatisfacció i els llaços de la seva complicitat, han aconseguit ocupar una plaça central en la escena política francesa. No podem oblidar, per exemple, que les dues darreres campanyes a les eleccions presidencials, del 2002 i del 2007, s'han fet en gran part sobre el tema de la 'inseguretat', que de fet ha reemplaçat, en un desplaçament semàntic particularment viciós, el tema de la 'delinqüència juvenil'¹.

¹ Parlar de 'delinqüència juvenil', presentava l'inconvenient per a la classe política d'albergar una connotació sociològica excessivament 'objectiva'. Bombardejar indefinidament el tema de la 'inseguretat' juga per contra sobre un sentiment íntim,

En les gran ciutats franceses, l'existència de bandes de joves es remunta a mitjans del segle XIX. És a dir, quan la industrialització concentra en les ciutats una població desarrelada, els seus fills perduts es reuneixen en petits equips, sobre una base local, el barri. Els *Nervis* de Marsella i el *Apaches* de Paris van ser el tema de viciosa actualitat judicial fins la Primera Guerra Mundial –on molts d'ells van ser enviats a l'escorxador, en els batallons més exposat al foc. Durant els anys dits de les 'trente glorieuses' són els *blousons noirs* qui terroritzen la França ben pensant amb els seus excessos. Vandalisme i baralles troben un espai molt més ample en els avalots de maig i juny 1968, on aquestes bandes són a primera línia dels enfrontaments. Amb aquesta revolta endèmica que agita els suburbis els anys 1980 1981, la 'delinqüència dels joves', aquesta forma larvada de revolta social, esdevé una qüestió política de forma manifesta.

Primer, perquè aquesta violència qüestiona de forma radical aquelles polítiques urbanes que van culminar en la descomposició de la ciutat, i que esperaven acabar així amb la qüestió social. Després, perquè prové de joves que són cada vegada més, de manera majoritària, immigrants o fills d'immigrants, la integració dels qual sembla problemàtica. Introdueix doncs grans de sorra que obstaculitzen aquesta màquina d'assimilar que és França. Marca un precedent històric: la constitució de una població homogènia i sense pertinença local, que és l'essència mateixa de la República francesa, s'ha obstruït.

D'aquesta manera, la violència de les bandes de joves ha desembocat en un doble resultat pràctic, el que cap moviment social a aconseguir des de fa temps. Al marge de tot marc institucional, de la manera més salvatge, sense cap reivindicació, aquestes bandes de joves han aconseguir gripar una màquina monstruosa –màquina amb la que, l'esquerra francesa, no només ha estat col·laboradora, sinó que n'és fins i tot un dels seus pilars. És una lliçó que s'ha de recordar, una lliçó que ens mostra que és possible donar escac a les estratègies de l'Estat.

La banda és la forma més elemental de les relacions socials que els joves, fins i tot molt joves, poden crear en un entorn hostil. A l'interior de la banda, un està a casa. La banda és una temptativa de comunicació. Les relacions a l'interior de la banda, però, no coneixen cap forma de mediació, es donen de manera immediata. És per això que la banda no pot ésser més que una temptativa de comunicació. De la mateixa manera, la relació de la banda amb l'exterior és immediata, pren la forma d'un tancament, fins i tot d'hostilitat declarada. En primer lloc, amb les altres bandes.

Durant els anys 1960 i 1970, a la Gran Bretanya, una part del jovent proletari es trobava en bandes fundades sobre l'afirmació de una identitat cultural forta:

subjectiu –i que aquest sigui produït socialment, política o mediàtica, no hi canvia res. La inseguretat ha reemplaçat els temes patriòtics del passat: i com que és associada a la presència d'una joventut d'origen estranger, permet de reconstituir una unanimitat de ciutadans francesos amenaçats per una invasió vinguda de l'interior del país. D'aquesta manera s'ha passat amb un gest calculat, al fil de la campanya electoral de la primavera del 2007, del tema de la inseguretat al de la identitat francesa, que va desembocar en la creació d'un ministeri de la immigració i la identitat francesa...

rockers, mods, skinheads, teddy-boys, punks, tots es reivindicaven tots de la working class, però amb diferents modalitats. El fet de reagrupar-se entorn una música i un look adequat, permetia deseixir-se del barri per la mediació d'una música que feia una crida a posar-se en moviment. A través de bandes d'aquest tipus, l'individu es projectava en un univers desterritorialitzat (encara que hi tinguessin els seus propis espais, sales de concerts, bars). I és definien de manera negativa respecte a les altres bandes: les baralles entre mods i rockers, o entre skinheads i punks van estar en boca de tothom durant de dos decennis.

A França no s'han conegut amb aquesta intensitat els moviments d'aquestes bandes. Fins al 1980, el look *blouson noir* era, en general, el de la joventut agitada dels suburbis –inclosa aquella d'origen immigrant. A partir de 1975, però, un look més *funky* va començar a aparèixer, anticipant el look *hip-hop* actualment dominant. En quant a algunes bandes de *zouloos* aparegudes en els entorns de París a finals dels 80 entre els joves *blacks*, afortunadament, no han durat gaire, – pel ritual iniciàtic preveient la violació d'una blanca, molts van acabar a la presó per agressió sexual... S'ha vist de vegades, aquests últims anys, agressions per part de joves més pobres contra joves d'estètica *gòtica*, *hard rock* o *punk*, estètiques que consideren pròpies del nens de la classe mitjana francesa. Però això resta bastant marginal. En els suburbis pobres, és la cultura hip-hop que ha cimentat, des de fa 20 anys, el sentiment de pertinença del jovent proletari. Així, aquests han adoptat un look d'estil esportiu. L'esport és un mode de vida per a molt d'aquests joves dels suburbis, una sortida professional per alguns: futbol, bàsquet, boxa, per no parlar del breakdance. El *sweetshirt* amb caputxa ha esdevingut així l'emblema de tota la joventut, i durant les manifestacions anti-CPE de la primavera del 2006, la policia i els serveis d'ordre estalinistes feien sistemàticament la cacera dels joves amb caputxa.

Però si bé no hi ha conflictes a l'anglesa en els suburbis francesos, (baralles del tipus skinheads/punks) les rivalitats i els enfrontaments entre bandes són ben reals, sobre una base de rivalitat agònica entre barris. El que es remarcable, és precisament que això no exclou el reconeixement mutu, en determinades situacions on els joves s'adonen que tenen un enemic comú. Quantes baralles entre bandes s'aturen a l'arribada de la policia per transformar-se en avalots? Des d'aquest punt de vista, existeix una continuïtat amb els anys 1960... Recordem alguns exemples que, en el seu moment, van engendrar innumerables interrogants en el mitjans de comunicació sobre el tema de la 'violència entre bandes de joves'.

A l'agost de 1974, en una ciutat industrial de Rouen, un gran ball per celebrar l'alliberament de la ciutat en 1944: dues bandes de la propera barriada obrera s'enfronten, la policia intervé i tots els joves s'ajunten enfront dels uniformats. Una nit d'avalots al bell centre de la ciutat, desenes de vidres trencats, nombrosos policies ferits i desenes de joves detinguts...

A l'octubre del 1981, el centre comercial 'Les quatre temps', al cor de La Défense, ample complex d'immobles per despatxos al nord-oest de París. Les bandes d'Argenteuil, de Nanterre, de Sartrouville s'han ajuntat i envesteixen el centre comercial, saquejant metòdicament les vitrines. Fan sobretot la cacera dels

guardes de seguretat que, pocs dies abans, havien apallissat un jove. Són prop de cinc-cents persones que han envaït, com una tribu d'indis metropolitans, un dels centres més grans de l'aglomeració parisina.

Octubre 1990, París, al Centre comercial Montparnasse, al bell mig de la ciutat. Durant una manifestació d'estudiants, els joves de les escoles de formació professional també van baixar dels seus suburbis llunyans: en bandes. Les vitrines dels centres volen en estralls, les botigues són víctimes del pillatge. En els moviments de la massa, de cop, es crea un buit: dues bandes rivals acaben de trobar-se, de cop i per atzar, cara a cara; la banda d'Argenteuil i la de Montfermeil. Esclata una baralla, ràpida i violenta, que provoca la fugida dels altres joves. Aquest incident serà posat en relleu pels mitjans de comunicació durant els dies següents: els salvatges han entrat a París! Però el més sorprenent és que aquest moviment estudiantil de la tardor de 1990 fa néixer en dos o tres instituts dels suburbis en protesta contra les agressions de les bandes de xusma... per acabar finalment en una apoteòsic saqueig del repugnant barri de Montparnasse!

Quan volen, les bandes aconsegueixen comunicar-se entre elles per vies desconegudes per les autoritats, que permeten de vegades a algunes persones reunir-se en poques hores en un lloc concret. Aquesta capacitat de mobilització que escapa al control de la policia funcionava ja molt abans que existeixin els telèfons mòbils i els blogs...

La pregunta és doncs la següent: quan i com pot funcionar aquesta capacitat de mobilització? Quan i com les bandes seran portades a superar el seu immediatisme, per a comprometre's en una acció més o menys concentrada amb altres bandes de joves que viuen quotidianament els mateixos problemes? Després, ens podrem posar la següent pregunta: més enllà de les reaccions immediates i puntuals (a un assassinat racista, a les brutalitats policials, etc.), aquesta capacitat de mobilització pot funcionar a mig termini? La resposta a aquesta qüestió no pot trobar-se més que en l'experiència pràctica.

En si, les bandes poden constituir-se com l'esbós d'un contrapoder dels barris proletaris. Però si mai aconseguissin constituir un contrapoder per si soles, això donaria lloc a una màfia – l'evolució d'algunes bandes que van passar al tràfic de drogues, i que han transformat els seus HLM² en supermercats d'haixix o de cocaïna, en són la prova. De fet, quan una banda dura, esdevé un *gang* i ja no té interès a que la revolta agiti els suburbis. Llavors, el seu únic interès és que el business funcioni. El que resulta excitant en el fet de pertànyer a una banda, és justament la consciència del seu caràcter efímer: aquesta sensació de llibertat única que procura el fet d'anar a la deriva en banda, de desafiar la resta del món. És, al mateix temps, el que resulta tràgic... Las seves cohesions, fràgils en si mateixes, estan amenaçades per la presó, les drogues dures, la lassitud d'alguns. Sense comptar els desplaçaments autoritaris de famílies senceres, per ordre de les municipalitats que controlen els organismes de gestió dels HLM, i que no es priven

² nota de traducció: els HLM francesos són els pisos de protecció oficial.

d'intervenir de la manera més arbitrària per aïllar dels seus entorns humans als responsables dels trasbalsos.

El que defineix la banda és, molt més que la identitat dels seus membres efímers, el seu lloc d'origen. Principalment, la 'cité HLM' d'on provenen la majoria dels seus membres. La banda pot ser extremadament mòbil, de vegades es desplaça molt lluny, però resta lligada al seu lloc d'origen, aquesta base on replegar-se. Els seus efectius poden canviar del tot, continuarà sent la banda del barri.

Les bandes també estan completament aïllades de les generacions més grans: dels seus pares és evident, però també dels germans grans. En situacions de revolta com la que va tenir lloc a l'octubre del 2005 poden tenir, com va ser el cas a Clichy-sous-Bois, el recolzament passiu dels primers i actiu dels segons. Però la vida quotidiana recupera ràpidament els seus drets. I en les 'cités HLM' dels suburbis, la vida quotidiana es caracteritza per les trajectòries centrífugues i contradictòries.

Els únics que podrien travessar aquestes barreres generacionals, són aquells que va formar part de la banda del barri i que amb el temps s'han assentat –sense oblidar, però, la revolta de la seva joventut. Si bé la majoria d'ells s'han apagat, per la presó, la droga o senzillament la rutina del treball assalariat, la càrrega d'una família a alimentar o pel fet de preferir anestesiar la seva memòria, alguns no han oblidat i beneficien de la perspectiva que procura el pas del temps. Aquests poden crear ponts entre els uns i els altres, encara que no sigui fàcil. Perquè la banda sempre està present, a baix de casa, encara que aquests que hi eren ara fa 5, 10 o 15 anys ja no hi siguin.

La banda en si mateixa no té voluntat política: no pretén, no té tendència a esbossar la constitució d'un espai públic on siguin posades sobre la taula les qüestions comunes a tots. Inversament, els joves sorgits de la barriada que han provat de crear reagrupaments polítics autònoms no han aconseguit la finalitat que es van proposar: aconseguir constituir un moviment de la immigració & els suburbis (MIB). El MIB mai ha aconseguit superar l'estadi d'un agrupament de personalitats aïllades, amb un passat personal sovint important, capaços d'intervencions puntuals, però sense veritable arrelament en el territori dels suburbis.

La revolta mai no ha tingut la forma d'un moviment organitzat, defensant reivindicacions polítiques i socials pròpies de la joventut i la immigració dels suburbis. Els que s'han barallat per això han esdevingut militants de la causa dels joves immigrants dels suburbis, però desconnectats dels seus llocs d'origen –si bé ni la seva honradesa, ni la seva sinceritat es poden posar en dubte. Tot cosint una xarxa de relacions a l'interior del territori francès, aquests militants entraven en una altra lògica, que ja no és la de la banda i ja no té la seva energia. El MIB es veu reduït a fer un paper testimonial, fet al que hem d'afegir la ruptura generacional, que aquí també hi té alguna cosa a dir: els militants del MIB són majoritàriament adults de més de trenta i quaranta anys –alguns són, literalment, supervivents de la primera onada de revoltes dels inicis dels 80. Han vist els seus companys,

aquells amb els que vivien en banda, destruïts per la presó, les drogues dures, i alguns han pagat en pròpia pell aquest preu. Malgrat tot plegat, la retrobada amb la generació de la tardor del 2005 no és evident. És una llàstima, perquè molts d'entre ells podríem testimoniar positivament, davant d'aquests joves, del que va ser la primera revolta i dels seus límits. En lloc, sembla que el MIB estigui sobretot destinat a testimoniar en els entorns militants que res no tenen a veure amb l'univers de la barriada, entorns que de vegades estan ells mateixos imbuïts de prejudicis envers els joves d'origen immigrant (seria el cas de a les vehements agressions verbals de feministes alemanyes contra els militants del MIB durant el campament No Border a Strasbourg al 2003).

De fet, la idea mateixa d'un moviment polític sempre ha estat estrangera a l'esperit dels joves. El MIB es situa en el terreny de la reivindicació política: el jove, en canvi, es situa en el de la vida quotidiana. La trobada d'ambdós podria fer-se sobre accions pràctiques (gratuïtat dels transports, recolzament de les manifestacions de treballadors precaris tipus *macdonalds* provenint dels suburbis, expulsió dels caps de les drogues dures). Però això suposa una presència enorme sobre el terreny, que no és fàcil de tenir. Els reagrupaments com el MIB estan, de ben segur, massa desterritorialitzats per tenir una incidència durable³.

Les bandes inscriuen les seves dinàmiques en l'espai, suburbà i urbà, en aquest espai que la gran majoria de la gent es contenta de travessar. I aquest punt és extremadament important. La dimensió la més opressiva amb la que topen els treballadors a llarg de tota la seva vida es la dimensió del temps: és a través de la seva relació amb el temps que la desposseïció patida per l'assalariat es fa sentir de la manera més aguda. El temps és per a ells com un enemic íntim: el temps sense sorpresa, sense que res pugui conferir-li una gota de densitat, el temps purament quantitatiu que marca la cadència del rellotge, pels terminis d'un calendari escrit per altres. "El despertador sóna, la primera humiliació del dia". Però per una franja important de la joventut, que mai entrarà en el treball assalariat sinó és de manera temporal i precària –i ni tan sols per totes– el temps no té, o encara no té, aquesta consistència: la dimensió amb la que ells topen és la dimensió de l'espai.

Així, aquest jove desenvolupa molt aviat un sentit molt agut de l'espai, just allà on la majoria dels treballadors –els seus propis pares– han desenvolupat, inversament, una indiferència respecte aquest. El temps de l'assalariat, que és el de una rotació accelerada del capital, imposa als treballadors una vida que transcorre com un flux en tensió. Un flux incessant d'automòbils i de metros que enutja a tothom a través d'una successió de no-llocs que no inspiren més que un

³ El MIB, comptava en la seva formació amb la participació de joves de la *Marxa contra el racisme i per la igualtat de drets* de 1983, està sense dubte influenciat pels esquemes del tipus *Moviment dels drets cívics* del Estats Units. El moviment dirigit per Martin Luther King considerava la segregació com un fet polític (animat pel fet que existia efectivament lleis racistes en el sud, i comportaments racistes garantits per llei). Però, el temps a mostrat que la segregació abans de tot un fet social, tan si s'està en el sud com en el nord del Estats Units, tan si els drets cívics estan o no respectats. Un altre fet històric a remarcar té a veure amb l'Àfrica del Sud. Se sap que les bandes de *Tsotsis*, els joves delinqüents dels ghettos, van jugar un paper important en les revoltes que han alterat el *township* de Soweto a partir del 1976. Però una vegada que l'Apartheid va ser suprimit i Nelson Mandela va ser escollit president, la misèria dels *townships* va perdurà i amb ella les bandes de *Tsotsis*. La lluita contra l'Apartheid radical no va ser conjurada amb la lluita contra l'Apartheid social... I tot sembla indicar que la violència dels *Tsotsis* a l'interior d'aquests *townships*, que no són ghettos racials sinó socials, s'ha tornat més cega que mai.

desig: el de travessar-lo el més aviat possible per retornar al seu domicili, únic espai que hom pot considerar un espai propi. Els usuaris quotidians del metro o d'autopista no tenen ni tan sols el temps d'adonar-se fins a quin punt avancen en un univers estranger. La mateixa neutralitat d'aquest espai és la garantia suprema de la seva indiferència. De fet, ha estat concebut per provocar aquesta única reacció amorfa i resignada, la indiferència.

A la inversa, les joves relegats dels suburbis només s'ho han de fer amb l'espai. En el seu confinament, el parat-de-per-vida accedeix al concepte més pur de l'espai. El temps, mort, descobreix un espai que es deixa tocar amb els dits: aquesta abstracció geomètrica sobre la que estan basats els càlculs dels constructors de *suburbia* ha esdevingut quelcom tangible per a aquells que s'hi deixen la joventut.

Paradoxalment, mentre aquest món sobredesenvolupa la mobilitat permanent, veu com es multipliquen espais tancats. Per als joves dels suburbis pobres, això va des de l'escola de la que no poden escapar fins a les discoteques on no els hi deixen entrar, dels *halls* dels immobles on els tenen com a indesitjables fins als camps d'esportius amb accessos reglamentats. La neurosis securitària ha acabat per segellar la pràctica totalitat de l'espai. La mobilitat en un espai amb pocs intersticis també es torna problemàtica: si el treballador està acostumat, amb o sense el seu grat, a pagar per arribar a la seva feina o al seu espai d'esbarjo, el parat-de-per-vida que circula per escapolir-se de la pesantor de l'espai circumdant es veu contínuament forçat a esquitllar-se entre diversos obstacles (controls policials dels vehicles que no estan en regla, controls en autobusos i metros...).

A l'època en que es va inaugurar la crema de cotxes, als inicis del anys 80, els joves de la ZUP de Minguettes, en els suburbis de Lyon, es definien a ells mateixos amb aquest vocable: "les rates". En relació a l'espai, aquest joves relegats vivien en efecte com rates, ocupant els intersticis (bodegues abandonades, apartaments buits, solars abandonats) i esquitllant-se contínuament des del moment en que els abandonen, sempre a punt per canviar de trajectòria en qualsevol moment. I circulaven pràcticament sempre en bandes, que evolucionaven com comandos deixats en territori enemic – un territori on un no pot aventurar-se sol.

La realitat amenaçant de la banda es troba enterament en aquesta capacitat per subvertir l'espai. El jove parat-de-per-vida que disposa de tot el seu temps explora pacientment els *suburbia*, aprèn a esmunyir-se, combina llargues hores d'immobilitat amb arrencades sobtades seguides de fulgurants acceleracions. El mode de vida d'aquest joves dels suburbis és una amenaça constant per l'ordre establert. Aquest art d'insinuar-se en l'esquerda més petita: un forat en un reixat que permet el pas d'un HLM a un altre, unes runes industrials on podem amagar-se diverses coses, reunir-se per fumar un *canuto* o entrenar-se a un esport de combat, un sender entre diversos blocs que permet esquivar els grans eixos i els seus controls policials, una bodega abandonada equipada amb un matalàs o dos i on una parella de joves pot trobar alguns instants d'intimitat fugaç i on un escapolit podrà dormir, fins i tot un apartament sencer sense inquilins transformat en espai de vida amb el silenci còmplice dels veïns. L'art de tergiversar determinats espais

de les seves atribucions inicials, aprofitant el seu abandonament temporal. Inversament, els representants de l'autoritat (departaments de gestió dels HLM, policia municipal i nacional, Educació nacional, etc.) duen a terme una vigilància sense descans per tal d'obturar, condemnar, barrar i cloure aquestes brides d'espais que han escapat momentàniament al seu control.

Però els organitzadors del buit no poden preveure-ho tot, i en l'espai suburbà es formen punts de trobada inesperats. Així, a l'estació del Nord, a Paris, vam veure a l'abril del 2006 uns avalots contra la policia que van reunir les bandes del 93 (Seine Saint-Denis) i els joves de Paris. A l'inici, un jove del suburbis viatjava sense tiquet i va ser retingut pels controladors de la SNCF: diverses bandes d'un suburbi del nord (banlieue Nord), que tenen per costum divagar pels passadissos intervenen en favor seu, els controladors fugen i truquen la policia. Les forces de l'ordre, de rigorós anti-disturbi, només podran reprendre el control de la estació després de tres hores de guerrilla. Qui hagués pogut imaginar que en un lloc com aquell, concebut pel pas apressat del zombis que se'n tornen cap a casa als seus suburbis després d'un jornal de despatxos, veuria produir-se una inversió de les dinàmiques de la massa com aquesta?

La pasma i els sociòlegs que els informen saben des de fa temps, és evident, que les grans estacions de la capital tenen el poder de fixar les bandes de joves. La intensitat de la circulació humana exerceix una atracció irresistible, inclòs d'aquells que estan desfasats respecte al seu ritme. El que és nou, és que aquesta circulació s'interrompi de cop per donar lloc a un encarament amb la policia, i on aquells que es creuaven sense reconèixer-se es reconeguin. Durant els avalots de la estació del Nord, els antagonismes violents que van esclatar sobre l'esplanada dels Invalides, durant la marxa anti-CPE de la primavera del 2006, van ser superats. L'espai deshumanitzant d'una estació on transita la massa anònima dels treballadors que s'afanyen d'un enlloc cap a un altre esdevé sobtadament, per unes hores, un espai de convergència d'individus diferents però, de cop, igualment desfasats: els uns, en relació als seus temps habituals, els altres en relació als seus espais habituals.

Els avalots de la estació del Nord són la primera revolta popular a Paris després de la destrucció del anys 70. Fins llavor, cada vegada que la gent s'havia enfrontat col·lectivament a la policia durant aquest decennis, era en el context de manifestacions o concerts, però mai en el marc de la vida quotidiana. Una revolta fora de tot marc institucionalitzat, imprevisible per al poder i que reuneix totes les víctimes de l'urbanisme policial: treballadors estressats i parats-de-per-vida desocupats, habitants de Paris i dels suburbis. Situació única, on aquells que segueixen el seu camí de manera habitual en diferents dimensions de l'espai i del temps es retroben sobtadament per constituir el mateix subjecte.

Aquest subjecte no pot ser ell mateix més que efímer, com la situació que l'ha generat. Potser tot plegat ens indica una altra via, allunyada dels esquemes militants lligats a la vella política organitzacional. Aquesta via que ens mostren les bandes de joves – encara que rivals – quan estableixen aliances enfront de la policia. La de les xarxes que, mica en mica, van teixint els fils de la aliança invisible entre tots els relegats; no pas amb la finalitat de crear una estructura, sinó

en el de fundar signes de reconeixença immediata. Car l'eixida de la revolta als suburbis no pot ser la d'un enfrontament per arrencar una o altra concessió del poder. L'època del New Deal ha estat sentenciada: ens trobem en l'època de la "tolerància zero". És potser, per contra, aquesta complicitat eixamplada a totes les víctimes de la "tolerància zero" el que fa possible que les reaccions siguin ràpides i que es pugui desaparèixer, cadascú per la seva banda i sense deixar rastres. És el partit de la comunicació directa. L'únic que aporta un desmentit a la mentida político-mediàtica: no a través de paraules, sinó a través de retrobades i d'actes sense pretensió política. No situant-se com els ídols "sorgits dels suburbis", en el cor d'un pseudo-espai públic, sinó en la clandestinitat d'allò viscut. Una nova forma de dissidència social està arribant.

Traducció de Guille Reyes

**Seminari Nous Protagonismes Socials.
De la crisi del vincle social a noves formes d'autoorganització, octubre i
novembre del 2007**

www.nousprotagonismessocials.blogspot.com